

MÉREGTELENÍTŐ

2017.11.szám

KEDVES OLVASÓ!

Gyászba öltözve megy ki sok ember a temetőbe, gyászol a szív ezekben a napokban, mikor elhunytjainkra gondolunk. Pedig nagyon viaszos dolog ez a szomorúság. Lehet, inkább magunkat siratjuk, mert magányosnak érezzük magunkat az eltávozottak nélkül.

Kell-e őket siratni? Vannak ők? és hol vannak?

Ha hiszünk Abban, akitől mindnyájan az életet kaptuk, akkor hihetünk az Ő ígéréteiben is. Azt ígérte, hogy helyet készít nekünk atyja házában, és oda vár minket, ha a földi létből eltávozzunk. No, ezt hogy értelmezzük? Hol van az hely? Földhöz és időhöz ragadt gondolkodásunk nem tud megbirkózni ezzel a kérdéssel.

Pedig soha nem volt olyan közel egymáshoz a hit és a tudomány, mint manapság. Soha nem látszott ennyire, hogy milyen vékony a válaszfal az anyagi és a szellemi világ között.

Mert persze, hogy nem anyagi, nem fizikai helyet kell elképzelni. A túlvilág vagy másvilág kifejezés nagyon jól mutatja, hogy nem földi fogalmakkal kell számolnunk. Sokkal inkább az elfogadottság, a beteljesültség, a boldogság, a Szeretemben való elmerülés, töltekezés közelít az ígéretek tartalmához.

Hát nem arra készülünk egész életünkben, hát nem arra várunk, hogy elfogadjanak, elismertek, szeretettek legyünk? Hány emberi kapcsolattól reméltük már, hogy kielégíti szomszéd szeretetvágyunkat? Hogy beteljesíti reményeinket?

De nem váltak be ezek a várakozások, mindig vége lett valamilyen módon ezeknek a kapcsolatoknak, és újra magunkra maradtunk. vagy nem is tudtak elég szeretetet adni.

Hát hol vannak Ők, akik eltávoztak? Ha rájuk gondolunk, valamiképpen érezzük, hogy ők léteznek, és velünk vannak, és hogy mindnyájan együtt vagyunk a Végtelen Szeretemben.

Ha megbízunk a Ház Urában, aki a földi élet után befogadja az eltávozottakat, ha Rá hagyatkozunk, akkor megérezhetjük, átélhetjük az Egységet Vele és minden szeretettünkkel. Mert Ők valóban élnek!! Igaz, nem lehet velük a napi gondokról beszélni, de a leglényegesebből igen. Arról üzennek, hogy Boldogságban, Békességben, Teljességben, Öröklétben élnek. Igen, élnek. és hogy mi is élni fogunk, ha ezt választjuk.

A halál pillanata az utolsó pillanat, amikor választhatunk. A Teremtőnk komolyan veszi a választásunkat. Az Ő végtelen szeretete képes egy pillanat alatt elégetni minden rosszunkat, ami nem való a Szeretet Országába.

Teremtő Atyánk, hadd gondoljunk Rád ilyen bizakodó szívvel, hadd szólhassunk Hozzád gyermeki kérő szavainkkal: Bocsásd meg minden Ellened szegülésünket, minden hitetlenségünket! Hadd mondjuk a fia gyógyulásáért Jézushoz esedező apa szavait: Hiszünk Uram, segíts a hitetlenségünkön!

Adj meghalt testvéreinknek, és majd nekünk is örök boldogságot és Örök Világosságod fényét!

Sajgó Szabolcs:

Mondd azt

mondd azt hogy reggel
mondd virágzó almafa
mondd dagasztott kenyered megkel
mondd hazamegy minden katona
mondd holnapba néző szemmel
a láncok lehullnak mind
mondd visszaad halottat temető tenger
s fénylenek feledett szeretteink
mondd az örök nap ragyog
ami eltörött mind egész
mondd hátra előre nincs semmi
csak a ma van, csak az itt
s az óceán nyugalma

Heinrich Heine: Memento

A hajad oly fekete,
a ruhád oly fehér:
az ifjúság ígérete
az élettél felér.
Ó, csal az ember élete!
ki tudja, mi nem ér?
Ruhád is lesz még fekete,
hajad is lesz fehér... /Babits Mihály ford./

Mondhatsz akármit

milyen lesz majd akkor mondd
átjár-e akkor az öröm
táguló mindenmagadban
mikor sebeidből fény tör elő
süket füledből pedig már tisztán
a hang

Bella István: Holdhíd

/Mártának, névnapjára/

A nyárfa árnya átér a vizen.
Vagy a nyáré? A hold átmegy
rajta. Az éjszakán? Vajon átérek-e?
A nappal fényleni megérek-e?

Rákos Sándor: Örök ébredés

álomszerű életem vége táján
mikor a sok is csak kevés lehet
mert kolduspénz mi odavetve rám vár
bármily kegyel számolva éveket

arasznyai merszek és rőfnyi félelmek
gubancából oldódva kérdeném
mért volt veszélyek tétje a fél élet
és mit vesztettem a másik felén

mindegy akár így akár úgy csak
álom
fonala végét most még nem találom
de orsón a szál hamar lepereg

álmomból amit hittem ébrenlétnek
még mélyebb álom kapujába lépek
és nem-létemre ébredek

Jeges Mirjam: Az imádságról

(Az Imádság háza konferencián elmondott beszéd, 2017.április)

Egy kőfejtőben izzó napsütésben három ember dolgozik. Odamegy hozzájuk egy bölcs és mindegyikőjüktől megkérdezi, mit csinál.

Az első kicsit dühösen válaszol: - Nem látod? Követ török.

A második büszkén mondja: - Ezzel a munkával keresem meg a kenyeremet.

A harmadik pedig ragyogó szemmel így felel: - Templomot építünk Istennek.

Ezt a képet rávetíthetjük az imaéletünkre is: hogyan fogom fel az imát, mit jelent nekem, hogy állok hozzá. Nagyon fontos meglátnom, sőt megízlelnem az ima valódi horizontját. Hogy ki vagyok én, kicsi teremtmény, aki szóba állhatok a Teremtővel, és lám, Isten kifejezetten vágyódik arra, hogy velem kapcsolatban legyen. Mélységesen érdekli Őt mindaz, ami velem történik. Sőt nem csak érdekli, hanem érinti is.

A zsoltáros mondja: „Jeruzsálemet hegyek veszik körül”. Népét, engem, téged, mindnyájunkat az Úr így vesz körül mostantól fogva és mindörökkön. Mit jelent ez? Az Úr körülvesz, körülölel engem, tehát mindaz, ami velem történik, először Őt éri, először Őt érinti, először rajta megy át. És csak utána ér el engem.

Hát kicsoda ez a mi Istenünk, aki ennyire szeret minket? Aki semmit sem sokall értünk? És ez csak az egyre mélyülő személyes kapcsolatban tárul fel. És ki vagyok én, mi az én igazi identitásom? Keresztes Szent János, a Karmel egyik nagy szentje így ír erről: „Ő Te emberi lélek, Te legszebbike az összes teremtnyeknek, aki annyira óhajtod ismerni a helyet, ahol kedvesed tartózkodik, hogy megkeresd és vele egyesülhess. Íme, tehát megmondtuk Neked, hogy Te magad vagy az a trónterem, amiben Ő lakik és az a rejtekhely, amelyben rejtőzik. Krisztus megtestesülése és feltámadása által az Atya nem csak részben szépítette meg a teremtnyeket, hanem egészen szépségbe és méltóságba öltöztette őket.”

Így beszél Keresztes Szent János az ő Istenkapcsolatából fakadó tudásában. Tudok-e így nézni magamra? Mert helyesen csak az Isten felől érthetem meg magam. Onnan világít meg engem jó szögben a fény. Isten tekintete szépségbe és vidámságba öltözteti a világot.

És amikor mi most itt hittel együtt imádkozunk, de akkor is, amikor egyedül a belső szoba magányában imádkozunk, mindig, még ha ez nem is tudatos, hitet teszünk Krisztus feltámadásáról, és tanúbizonyságot arról, hogy most itt jelen van, elérhető a számomra. Minden egyes Hozzá intézett imával megvalljuk a feltámadását is. Hiszen amikor imádkozunk, az élő Krisztus jelenlétébe helyezzük magunkat.

Az ima voltaképpen húsvéti esemény: Krisztus talál valakit, téged, engem, akiben feltámadhat. Szent Teréz anyánk ír erről a Belső várkastély hetedik lakásában: Itt a hetedik lakásban a húsvét nem csupán abban mutatkozik meg, hogy Teréz találkozik a feltámadottal, hanem Krisztus benne támad fel

és bevonja őt a saját életébe az Atyában. Az életnek ezt a teljességét nevezi Teréz lelki házasságnak. A feltámadt Krisztust az imádkozó már nem csupán úgy tapasztalja meg, mint aki vele van, hanem mint aki benne van. Mint aki egyé teszi őt önmagával. És akkor Szent Pál szavaival mi is elmondhatjuk, „Élek én, de már én, hanem Krisztus él bennem.” Az imában megélem a szőlővessző életét a szőlőtőn. „Maradjatok bennem” - mondja Jézus. Isten jelenlétében élni, ez az ima.

Szent Terézia anyánk az önéletrajzában azonban mond egy különös mondatot is. Ez így szól: „Látva milyen messzire juthattok az Ő barátságával, és hogy mennyire szeret titeket, tűrjétek el annak fájalmát, hogy sokat vagytok azzal, aki annyira különbözik tőletek.” Igen, különbözik, mert a hasonlatosság kimunkálásához idő kell, türelem, bizalom és erőfeszítés. Éber és virtuóz együttműködés a kegyelemmel. Több-kevesebb tapasztalatunk van arról, hogy bizony hosszú és küzdelmes folyamaton kell átmennünk ahhoz, hogy az önző és nagyra nőtt egóm átadja a helyét a valódi, hiteles, mély énemnek és kirajzolódjon rajtam Krisztus arca. Sok igent és sok nemet kell kimondanom annak érdekében, hogy a lehető legtöbbször tudjak a nagyobb szeretet mellett dönteni. Akkor is, amikor ennek ára van. Nincs feltámadás hegek nélkül.

Az imádkozás az a kohó, amiben lassan kifermálódik a belső emberem, a szív embere. És ha ez így van, akkor az ima egyik legfontosabb jellemzője, hogy a valódi imádság mindig átalakító tapasztalat. Keresztes Szent János ezt az átalakulást a tűzbe vetett fahasábbal szemlélteti. Amely, mikor a tűzbe vetik, serceg, füstöl, pattog, megfeketedik, mígnem aztán végül maga is tűzzé válik.

Az új ember megszületése egy egész élet programja. Nem csak a teremtett világ gondozása és őrzése van ránk bízva, hanem saját, benső átalakulásunk feladata is. És csak lassan válik a szokásunkká, hogy túllépünk önmagunkon. De életünknek ebben a legfontosabb művében nem vagyunk egyedül. És hogy ne veszítsük el lendületünket az úton, érdemes olykor visszanezünk eddigi élettörténetünkre és megkeresni, felidézni, újra számba venni Isten erős, átalakító szeretetének fénylő nyomait az életünk útján. A Kegyelem érintésének ezeket a világító szentjánosbogarait, amelyek kirajzolják az örökkévalóság felé vezető utat.

A tapasztalt imádkozók azt mondják, hogy az imádság utáni lelki állapot és magatartás segít eldönteni, hogy jól imádkoztam-e. Növekedett-e bennem a béke, a megelégedettség, a szolgálatkészség, az áldozatvállalás. Az imaélet tehát nem csupán arról szól, hogy elsajátítsunk különféle technikákat, módszereket, amiknek meg van a maguk helye. Hanem valójában egy új életmódba vezet be bennünket. Új módon kezdünk viszonyulni a dolgokhoz, az emberekhez, az eseményekhez, a teremtett világhoz, saját magunkhoz és Istenhez is.

Az imára vonatkozó elgondolásunk egyik legnagyobb tévedése talán az lehet, hogy kívülről akarunk eljutni az ima magjához, mintegy kívülről akarjuk felépíteni. Pedig úgy kellene gondolnunk az imára, mint valamire, ami már

megadatott, ami már ott van a szívem legmélyén. Minden erőfeszítést, minden módszert megelőzően az imát már megkaptam ajándékba, már ott van a szívem mélyén, nem az én alkotásom, hanem valaki másé. A Léleké. Aki mindig bennem van. Különösen is a keresztségem óta. Bennünk a Lélek imádkozik szavakba nem önthető sóhajtásokkal, ahogy Pál is megfogalmazza ezt, nyilván saját tapasztalata alapján. És mi ebbe az eredendő létező imába lépünk be, ebben veszünk részt. Szent Pál hozzá is teszi, hogy mi magunk gyakran nem is tudjuk, hogyan kell imádkoznunk, de segítségünkre siet a Lélek. A gyengeségnek ez a tapasztalata része minden imának. A Lélek siet a segítségemre. És bár az ima nagyon közel van hozzám, a legmélyebb énemben szüntelenül bontakozik, források, él, de valami miatt nem mindig jut fel a tudatos szintemig, nincs róla tudomásom, nem hallom meg a Lélek sóhajtását a szívem legrejtettebb szentélyében. Pedig az ima ott él a mély rétegeimben, csak nem tudom mindig felhozni a tudatos szintig, hogy átjárhassa az egész valómat. Miért? Miért van ez így?

Mert azt a mély vágyunkat, hogy imádkozzunk, ezt sajnos több más kisebb-nagyobb vágy befedi, betemeti. Arra kell törekednem, hogy ezt a szívemben már létező imát felszínre hozzam, hogy a szívemet kiszabadítsam ezeknek a kis megkötöző vágyaknak a hálójából. Hogy mindazt ki tudjam tenni magamból, ami elfordít, eltávolít ettől a legdrágább, legértékesebb kincsemtől. Az imában tehát a legfontosabb tennivalóm, olyan helyzetbe hozni magam, hogy lehetővé váljék ennek a tudattalan imának a feltörése a tudatomba. Vagyis az igazi teendőm az akadályok eltávolítása az ima elől. Elhordani az ima útjában álló akadályokat, kitisztítani az eltömődött forrást. És akkor, mondja Keresztes Szent János: „Amint a nap fölkel reggel, hogy besüssön házába, ha kinyitod az ablakodat, az Úristen is be fog hatolni az üres Lélekbe és meg fogja azt tölteni kincseivel. Mert Isten, mint a nap, úgy van a lelkek fölött, hogy közölje magát velük.

Sajnos már nem tudunk mindig olyan könnyed természetességgel társalogni az Úrral, mint ahogy Ádám tette a paradicsomban. Akkor az imádkozás természetes volt. Szabadon, magától értetődő egyszerűséggel folyt a forrásból. A bukás óta az ima gyakran nehéz. És gondolom, erről mindnyájunknak van tapasztalata. Szüksége van a szívemnek igazi gyógyulásra. Jelen kultúránkban nagyon nehéz összeszedettnek lenni. Az új kommunikációs eszközök hihetetlen fejlődése és lehetőségei azt a kockázatot is rejtik, hogy állandóan kifelé fordulva éljük. Mindig online legyek. Állandóan új benyomásokat, új élményeket keresünk. És ez azt hozza magával, hogy saját magunk felszínén maradunk. Pedig arra kaptunk meghívást, hogy élő imádsággá váljunk, azzá, akik legmélyünkön valóban vagyunk is.

Én most két kapaszkodót szeretnék adni ehhez az úthoz. Az ima útjához, az ima életútjához. Az **egyiket** nevezhetnénk a **ráhagyatkozás imájának**. Mi néha fáradtságosan keressük Isten, pedig Ő tulajdonképpen az élet minden konkrét valóságában ott van. Ha a Forrásra kapcsolódva élünk, akkor Istennek mindenhez köze van, ami velem történik, és minden Róla tár fel

valamit. *Igen, Isten a valóságban van.* A mi valóságunkban, a családjunk történetében, az egészséges vagy beteg testemben, az adományaimban, amiket kaptam, az adottságaimban, a korlátaimban, a gazdagságomban és a szegénységemben. És amikor megnyílunk ennek a valóságnak, akik vagyunk, ami a mi életünk, és teljes szívből beleegyezők ebbe, akkor Isten közegében, Isten terében mozgunk. Addig nehéz elfogadnunk a sorsunkat, amíg nem hisszük el, hogy Isten mindenben, minden mögött ott van. Hogy Ő valószínűleg jelen van az életünkben. És pont azon a soron keresztül, ami az enyém, akar engem üdvözíteni. És ha így tudok tekinteni az életemre, akkor Jákobbal együtt sokszor elmondhatom napjában: „Isten van ezen a helyen, és én nem tudtam”. Nincs olyan pillanat az életünkben, amikor Isten ne közölné magát. Mindenben jelen van, ami történik, mindenben Ő közli magát. És ebből meríthetünk fényt és értelmet mindahhoz, amit átélünk. Ez adja meg a valódi biztonságérzetünket. Istennek van ereje és elég erős a szeretete ahhoz, hogy mindazt, ami történik, ami megeshet velünk, amit jól vagy rosszul csinálunk, azt valamiképpen integrálja, beilleszti az Ő nagy tervébe, minden helyet kap Isten nagy tervében.

Nagyon érdekes, de én úgy tudom, hogy a héber 'badar', az egyszerre jelent szót és eseményt. És ez azt is sugallhatja nekünk, hogy Isten az eseményeken keresztül beszél hozzánk. Amikor Fián keresztül szól hozzánk, akkor az a történelem legnagyobb eseménye, a megtestesülés. Fogalmazhatunk akkor talán úgy, hogy minden esemény Isten szava, amit hozzánk intéz. És ezeken az eseményeken keresztül írhatjuk meg vele együtt a magunk szent történetét, életünk élő könyvét.

Ha nem szegülök ellene az eseményeknek, amik megeshetnek velem, ha elfogadom őket, mint Isten szavát, amit Isten hozzám intézett, nekem szóló szavát, akkor az ő jelenlétében élek és megláthatom az Ő teremtő munkáját. Velem, rajtam, bennem. Az egyetlen igazán szükséges, hogy, mindig kész legyek azt mondani: Igen, Atyám! Ez a ráhagyatkozás imája. Igen, Atyám! Hagyom, engedem, sőt akarom, hogy teremts engem az események által. ...Sokszor, ami akadálynak tűnik, arról majd idővel kiderül, hogy tulajdonképpen a javamat szolgálja. És ennek elfogadása vagy elutasítása mérce lehet annak felismeréséhez is, hogy valóban mennyire hiszem, hogy Isten az én Atyám, és Ő mindent a kezében tart. A Bölcsesség könyvében van ez a nagyon szép mondat: „A Te gondviselésed kormányozza hajómat.” Ha ezt elfogadom, akkor megtapasztalom a valódi biztonságérzetet. Akkor semmilyen esemény sem tarthat vissza a Felé vezető úton. Mert minden út Hozzá visz.

Mint ahogy Jézus életében is, mi kívülről a szöveget, az árulást, a keresztet látjuk. Ő pedig mindebben az Atyához vezető utat. És ebben a magatartásban, ebben az „Igen, Atyám! Elfogadom, hogy teremts minden által, a mi történik velem”, ebben a belső magatartásban tudom hitelesen kimondani, ahogy a zsoltáros is írja: „Áldom az Urat minden időben.”

Isten pontosan tudja, hogy mire van szükségünk. Ajándékai a mi szükségleteinkhez vannak hozzáigazítva. Egyedül Ő tudja a mi valódi

szükségleteinket. Amikor mi ellenkezünk, akkor ez általában a képzelt szükségleteink alapján történik. Azt képzelem, hogy arra lenne szükségem, hogy... Isten pedig pontosan tudja, hogy reálisan, valóságosan, valóban mire van szükségem.

Aki engedelmesen, készségesen hagyja, hogy Isten vezesse, az egyenes úton jár, nem botlik meg. Nagyon sok időt és nagyon sok stresszt megspórol. Amikor ellenállok az életnek és a körülményeknek, akkor az belső feszültséget okoz bennem és tulajdonképpen ez a feszültség a legnagyobb bajom. És amikor ez a feszültség, ez az izomgörcs feloldódik bennem, akkor minden leegyszerűsödik, és már nem vagyok frusztrált. Igen, Atyám! – ez a ráhagyatkozás imája. Hagyom, hogy teremts engem életem konkrét valóságán, konkrét eseményein keresztül. Napsütésben, szélviharban, hóesésben, földrengésben hagyom, hogy teremts engem. Igen, Atyám!

A másik ilyen kapaszkodó az, amit a Karmelben úgy hívunk belső ima, **szemlélődő ima** vagy Jézus ima. A szemlélődő ima nem arról szól, hogy érzéseink legyenek. Mert ez az ima az érzékek világánál mélyebb síkon mozog. Ennek az imának a lényegén semmit sem változtat az, hogy érzelmileg érintve érezzük magunkat vagy sem.

Wilfried Stinissen karmelita atya ezt a mélyülő imát a következő szemléletes képpel érzékelteti. Ha ragyogó időben egy tóban fürdünk, akkor nagy élvezetet jelent a nap sugarait visszaverő vízben úszni, hagyni magunkat a hátunkon fekvő ringatni és közben az ég azúrkékjét szemlélni. Ha viszont nem süt a nap és esik az eső és ködös az idő, akkor a fürdőzés nem nyújt örömet. Ám amikor a bűvár magára húzza a ruháját, hogy lemerüljön és a mélyben javításokat végezzen egy hajón, akkor az időjárás többé már semmilyen szerepet nem játszik. Amikor már 10 vagy 15 méter mélységben jár, tudomást sem vesz arról, hogy milyen idő van a felszínen. Ha esetleg zuhog az eső, nem nehezíti meg a munkáját, mert olyan mélységben dolgozik, ahol az időjárás már semmilyen hatással nincs rá. Azt mondják, hogy a gyöngyhalászok, amikor alámerülnek a tengerbe, egy nagy követ vesznek a kezükbe, hogy az lehúzza őket a mélységbe. Mi ehhez az imába merüléshez használhatjuk Jézus szent nevét. Ennek a szent névnek az ereje lehúz, behúz minket a mélységbe, a saját középpontunkba. Az emberi lélekben van egy állhatatlanság, mondhatnánk úgy is, hogy szétszórtság. És ez megköveteli, hogy odakössem magam valamihez, oda kötöm magam Jézus nevéhez és ez lassan átmossa a lelkemet, mint a tengermorajlás, szüntelenül hangzik bennem. Az értelmemet, az érzelmeimet egy irányba fordítja. Lassan eljuttat arra a közelségre, amikor már nincs is szükség szavakra. És amikor így lelassul az ima, akkor a szavak sokkal többet tudnak hordozni. Amikor pedig a szó elvégezte a feladatát, vagyis odavitt Istenhez, akkor beáll a csend. És ez az állapot ajándék, mint minden ima.

„Ha a szíved kószál és szenved, vidd vissza óvatosan a helyére, és helyezd gyengéden a te Istened jelenlétébe. És ha soha semmi mást nem csináltál egész életedben, csak a szívedet hoztad vissza, s helyezted ismét Isten jelenlétébe, – bár az újra meg újra elszaladt, miután visszahoztad, – akkor már nem éltél hiába, akkor az életed beteljesedett. (Szalézi Szent Ferenc)

„Mi a legjobb imádság? Ha nem könyörögsz, kérelsz, de azonosulsz Azzal, aki előtt letérdelsz.” (Angelus Silesius)

Mese a nagy mesélőről...

A 23 éves Benedek Elek, a Budapesti Hírlap újságírója volt, amikor 1882 egy őszi délutánján főnökével, Rákosi Jenővel betértek szivarért egy Rókus kórház melletti trafikba. Egy aznapi újságcikkről beszélgettek, amikor a trafikosné sarokban ülő lánya beleszólt a társalgásba. Vitába szállt a nagyhírű főszerkesztővel, amihez talán Eleknek sem lett volna mersze. A magas, jóképű fiatalember annyira rácsodálkozott az éles eszű lányra, hogy elfelejtett fizetni a szivarokért. Másnap egy ibolyacsokor kíséretében vitte el a tartozást, s innentől kezdve mindennap visszajárt a boltba, hogy találkozzon a 19 éves Fischer Máriával. Az elszegényedett székely nemesi család fia és a félárva, vallásos zsidó lány szerelmét sokan értetlenkedve nézték. Ők nem értették, mi lenne a baj. Elek másfél év udvarlás után belépett a trafikba és a lány elé állt: "Kisasszony, gyönyörű álmod láttam. Virágos almafa tövében szenderegtem, s maga égőpiros rózsát ejtett a mellemre... Igazat jelent-e az álmod?" "Igazat" - hangzott a felelet. 1884-ben összeházasodtak, és 45 évig el sem váltak egymástól.

Bár Elek elismert újságíró lett, s egy ciklus erejéig országgyűlési képviselő is, szerényen éltek Reáltanoda utcai lakásukban. Elek nem becsülte sokra a pénzt, így megtartani sem tudta.

A család motorja Mária volt, a hat gyerek mellett férje ügyeit is kézben tartotta. Elek sokat dolgozott, ma már csak meseíróként tartják számon, pedig kemény hangú közéleti publicista és a szociális igazságtalanságra érzékeny regényíró is volt. Regényeiből kitűnik, hogy egyszerre hitt a nők egyenjogúságában és az életem át tartó szerelemben.

Szülőföldjén, Kisbaconban felépítette álmai házát, a tornác felett ma is ott a felirat: Mari. Neki építette. Nem szerettek külön lenni. Ha Eleknek mégis utaznia kellett, minden nap levelet írt feleségének, Mária pedig minden nap válaszolt. Elek tudatosan fordult a gyermekirodalom felé, ezt politikai állásfoglalásnak is tekintette. A századfordulón már Elek apónak hívta mindenki, egyik gyerekújságot adta ki a másik után.

A világháború alatt János fiuk megbetegedett, így Mária Kisbaconba költözött Pestről, hogy ápolhassa. A pesti zsidó lányból igazi székely asszony lett, a falu befogadta. Amikor 1920-ban János meghalt, Elek is döntött: végleg

hazatért. A fiatal erdélyi írók kérésére újra visszatért az irodalmi közéletbe is, lapokat szerkesztett.

1929. augusztus 17-én éppen az írók feladatáról írt, amikor agyvérzést kapott. Utolsó három leírt szava ez volt: "fő, hogy dolgozzanak." Leesett a székről, többé nem tért magához. A család tudta, hogy hamarosan vége. Mária megfogta a férje kezét, majd hirtelen felállt és kiment a házból. Néhány perc múlva visszatért, leült az ágy mellé.

"Édeseim" - mondta nyugodtan a gyermekeinek - "azt hiszem, most kifogytok belőlünk".

Rátámadtak. "Te valamit bevettél! Gyorsan hánytatót!".

Összeszorította a fogait, nem vett be semmit a 9 Veronál után. Megértették végül, hogy így akarták, s fordítva Elek is így tett volna. Elbúcsúzott a gyerekeitől, nem sokkal ezután elveszítette az eszméletét, és egy nappal később ő is meghalt. Egyszerre temették őket, ott volt az egész falu és sok író-barát.

Elek apó sírfelirata az Újszövetséget idézi: "Jézus tanítványa voltam, Gyermekekhez lehajoltam. A szívemhez felemeltem, Szeretetre úgy neveltem." Felesége, Fischer Mária sírfelirata az Ószövetségből, Ruth könyvéből való: "Oda megyek, ahová te mégy."

Szeretem magamat... és ez jó. Nagyon jó. De nem önmagában. Mert nem csak magamat szeretem. Téged szeretlek. Mély, igazi, önzetlen szeretettel, végtelen szerelemmel. Mert hozzád tartozom. És te hozzám. Mert te vagy én, és én vagyok te. Egyek vagyunk. Egy lélek. És így nem csak téged szeretlek. Hanem önmagamát is. Benned.

Mesélsz... és én hallgatlak. Boldogan. Mert ez a mese csodálatos. Mert ez a mese igaz. Mert ez a mese kettőnké. Mert ebben a mesében mindent meghallok. Mindent, amit szavakkal nem mondasz el. Mindent, ami a szavakon túl van. És én hallom ezt a mesét. A legszebbet. Amit a szemeiddel mesélsz. Amit a szemeimmel hallgatok. Kettőnk csendjében.

Tartozol... de te mégsem bánod. Mert ennek a tartozásnak nincs mértéke, nincs lejárat ideje. Nem pénzben, nem aranyban mérik. Egészen másban. Talán mosolyban. Vagy szívdobbanásban. Mert ez a legszebb tartozás. Mert nem "valakinek" tartozol. Hanem "Valakihez". Hozzá.

Van az ölelés... az ölelés, amely annyi gondolatot, érzést szül. Amely oly sokat jelenthet, annyi mindent kifejez. Az ölelés, amelyben lehet barátság, lehet szeretet, lehet szerelem, lehet Élet. Az ölelés, amely mindig készen áll, hogy felmelegítsen. Az ölelés, amely kellemes, meleg, puha, jó.

/Csitáry-Hock Tamás/

A Nyugat elkereszténytelenedik?

A Jel folyóirat Csiszár Klárát kérdezte, aki a Német Katolikus Püspöki Konferencia világegyházzal és a misszióval foglalkozó intézetének kutatója és a jezsuiták frankfurti filozófiai és teológiai főiskolájának oktatója:

– Mostanában olyan hangokat hallani, hogy a nyugat elkereszténytelenedik. Kell-e temetni a német kereszténységet, a német egyházat?

– Közel sem olyan rossz a helyzet, mint ahogyan azt sokan Kelet-Európában gondolják. A német egyháznak a más kultúrákkal való találkozásban nagy tapasztalata van, ami a kelet-európai egyházakra kevésbé jellemző. Nem kell temetni a német egyházat, mert óriási erőbedobással van jelen az egész világon. Évi 600 millió eurót fordít arra, hogy ezt a világot jobbá tegye.

Templomokat épít, kórházakat, öregotthonokat, iskolákat renovál, képzési programokat finanszíroz a világ minden részén papoknak és világiaknak, és még sorolhatnánk. Kelet-Európát konkrétan évi körülbelül 70 millió euróval támogatja. Ez mind a német keresztények áldozatkészségének köszönhető, melyből hála Istennek a volt szocialista országokban az elnyomás alól felszabadult egyházak építkezhetnek és építkezhetnek sok helyen a mai napig.

Gál Magdolna: A boldog bűnös zsoltárai 7.

egyházam mondja épp elégszer
de én is érezem egyszer-kétszer
hogy bűnös vagyok, nem hobbiból
mint lábszag néz ki a zokniból
belőlem a hajlandóság
a megfizethetetlen adósság a spirál
mi csúszdaként pokolba tart
és hiába kerülsz ki két kanyart
a harmadik vagy a századik
Léthe vizén a vasladik
mégis és mégse: huppanok
világ fenekén koppanok

komoly ez, nem ám csobbanás
kétségbeesésbe bobozás
torkom föltépi sikolyom
hol lehet, Uram, az otthonom
a remény, mit adtál egykoron...
s a perc, midőn a Sátán marka
már dörgölődne a diadalra
hirtelen mosolyodra vált
„nyugi, legyőztem a halált”
de Uram, nézd meg, hogy mit
tettem...
„de hiszen, nézz rám, ezért jöttem

Komáromi János: Az a nevetés....

nevetés ült a felhőt rejtegető égre
és kékre festette a levegőt
de hiába kerestem a nevetőt
csak a hang...
az visszhangzott a fülemben
az a nevetés...
hogyan megváltozott...

valaha tisztán csengő kacagás volt
édes öröm
még a hang is csókolt
becézett
és jó volt minden rezdülés
mert lelkemig ért
hiszen értem csendült
nekem szólt

később huncut kuncogássá változott
incselkedő
szívet borzoló
izgató titkokat sűgő dallammá
ígért mennyt
és adott poklot
de aztán felemelt
és a forróság ahogy átölelt
már nem a pokol tüze volt

majd udvariassá vált
megszokottá
ott volt ha kellett
de többre már nem tellett
néha még kicsit simogatott
kicsit még melegített
de már valahogy mégsem volt jelen

azután kicsit más színt kapott
az a valaha tisztán csengő
őszinte árnyalat
hogyan megkopott
és egyszerre szinte vágott
olyan éles lett a belerejtett gúny
még az emlékéitől is...
dühöm újra kigyúl

de rosszabb is jött
a közöny
amikor már csak másokkal nevetett
s ha elment talán
már nem is köszönt
csak intett
vagy mormogott szavakat
és a vidámság mindig ott maradt
ahova elvitte
és mosolya a közönybe ragadt

de mégis
most az a felhőkre ült nevetés
milyen sokat jelent
még nem fedte el a feledés
mert amit az évek a szívbe bele
véstek
az bármilyen kevés
mikor már semmi nincs
akkor ismét
kellene még

Zas Lóránt : Novemberben

Novemberben sírnak az utcák,
novemberben sírnak az emberek.
Novemberben Budán és Pesten
nevetni nem lehet.

Novemberben a Farkasréten
halottak napi mise-csend fogad.
Novemberben fehér virággal
fedik a sírokat.

Novemberben égnek a gyertyák.
Kicsinyek, teltek, véznák és nagyok.
Novemberben földig hajolnak
a sötét kalapok.

Novemberben csend van és béke.
Temető, fejfa, virág és kereszt.
Novemberben könnyek köszöntik
az elesetteket.

Novemberben géppuskák szórtak,
tankok tapostak. A föld remegett.
Novemberben gyilkoltak, öltek.
Novemberben temetett.

Novemberben itt esküt szegtek,
gyaláztak törvényt, tiportak jogot.
Novemberben vörössel, vérrel
a máglya lobogott.

Novemberben erőszak vágott,
gumibot tépett, börtön kacagott.
Novemberben a homlokunkra
égettek csillagot.

Novemberben öklök szorulnak
és felbizseregnek a tenyerek.
Novemberben élők a holtak.
Novemberben fenyeget.

A cirkadián ritmus kutatásáért ítelték oda az idei orvosi Nobel-díjat.

A cirkadián ritmust, azaz a "napi biológiai órát" szabályozó molekuláris mechanizmus kutatásáért három amerikai tudós kapja az idei orvosi-élettani Nobel-díjat - jelentették be hétfőn a Karolinska Intézetben Stockholmban.

Az illetékes bizottság indoklása szerint Jeffrey C. Hall, Michael Rosbash és Michael W. Young felfedezései rávilágítanak arra, hogy a növények, az állatok és az emberek biológiai ritmusa miként alkalmazkodik a Föld forgásához. A földi élet ugyanis a bolygó forgásához igazodik. A kutatók előtt már régóta ismert, hogy az élő szervezeteknek - beleértve az embert - belső, biológiai órájuk van, amely segíti őket a napi ritmushoz való alkalmazkodásban és az arra való felkészülésben. Ennek a belső órának a mechanizmusa részben annak köszönhetően vált ismertté, hogy a három amerikai tudós megvilágította belső működését.

Gyümölcslegyeket (muslincákat) használva modellorganizmusként **izoláltak egy olyan gént, amely szabályozza a napi biológiai ritmust. Kimutatták, hogy ez a gén kódol egy fehérjét, amely éjszaka felgyülemlik a sejtben, nappal pedig lebomlik.** Később a gépezet működésében részt vevő további fehérjéket azonosítottak, megvilágítva a mechanizmust, amely a sejten belüli önfenntartó óra működését szabályozza. Ma már ismert, hogy a biológiai órák ugyanazon elvek mentén működnek más soksejtes organizmusokban is, beleértve az embert.

A belső óra rendkívüli precizitással igazítja a szervezet működését a nap eltérő szakaszaihoz - olvasható az indoklásban. Ez szabályozza az olyan kritikus funkciókat, mint a viselkedés, a hormonszintek, az alvás, a testhőmérséklet és az anyagcsere. Az ember egészségét befolyásolja, ha átmenetileg felborul a külső környezet és a belső biológiai óra összhangja. Ez történik például akkor, ha valaki átutazik több időzónán és ez zavarokat vált ki szervezetének működésében. Vannak arra utaló jelek, hogy az életvitel és a belső óra által diktált ritmus közötti összhang krónikus hiánya összefüggésben áll több betegség kialakulásával.

A legtöbb élő szervezet alkalmazkodik a környezet napi változásaihoz. A 18. században Jean Jacques d'Ortous de Mairan csillagász mimózákat tanulmányozva megfigyelte, hogy a növény levelei napközben a fény felé nyíltak, alkonyatkor lekonyultak. Megfigyelte azt is, hogy a virág állandó sötétségben is megtartotta ezt a napi ritmusát.

A három kitüntetett összesen 9 millió svéd koronával (291,6 millió forint) gazdagodik, a díjátadó ünnepséget hagyományosan december 10-én, az elismerést alapító Alfred Nobel halálának évfordulóján rendezik.

Ezek a felfedezések olyan gyógyszerek kifejlesztését eredményezhetik, amelyekkel kezelhetők az alvási, mentális és más betegségek és a szervezet időeltolódással összefüggő zavarai. Felfedezéseik egyebek között nagy horderejűek az alvászavarok és a hangulati zavarok kutatásában, kezelésében.

Az igaz barátság csodákra képes.

Erről tesz tanúbizonyságot a következő történet is, amit egy felnőtt nővé érett unoka mesél el.

„Gyerekkoromban, minden szombaton nagyapámmal az öregek otthonába mentünk azért, hogy meglátogassuk barátait. Anyu egyáltalán nem örült ennek, szerinte csak az időmet vesztegettem, és ehelyett tölthettem volna több időt a velem egykorúakkal. De számomra nagyapám sokkal fontosabb volt. Mindig azt ismételte, hogy: „amikor egy beteg embert meglátogatsz, étellel ajándékozod meg.” Sosem felejttem el azt a mondatot.

Nagyon sokan voltak ebben az öregek otthonában, de még mai napig emlékszem Johnra, Elisára Simonra és Viktorra. Mindegyiküknek megvolt a maga kis jellemzője, amivel a leginkább le lehetett írni őket. John például nagyon szeretett főzni, Elisa gondos és szerető nagymama volt, Simon képes volt egész nap énekelni, míg Viktor képes volt órákig hallgatni másokat, amikor beszélnek, ő pedig csak mosolygott. A látogatások mindig nagyon jó hangulatban teltek el, az öröm minden egyes alkalommal szemmel látható volt...

Hosszú idő után nagyapa megbetegedett, így nem tudtam mit csinálni szombatonként, hiszen már képtelen volt eljönni velem a az otthonba. És akkor eszembe jutottak szavai – SOSE ENGEDD MEG, HOGY BÁRMI IS MEGAKADÁLYOZZON ABBAN, AMIT TENNI SZERETNÉL. Azonnal felöltöztem és elrohantam az öregek otthonába.

Természetesen mindenki nagyapa felől érdeklődött én meg elmondtam, hogy kórházban van, mert beteg. Nagyon nehéz és szomorú pillanat volt ez.

Mikor hazaértem, a kórházból hívtak azzal a hírrel, hogy nagyapa állapota jelentősen rosszabbodott, az orvosok maximum egy hetet jósoltak neki.

Azonnal elmentem meglátogatni. Leültem az ágya mellé, hogy elköszönjek tőle. Már alig-alig lélegzett. Anya pedig képtelen volt abbahagyni a sírást.

Ugyanazon délután nagyapa rengeteg virágot kapott, az asszisztensnő pedig bejelentette, hogy látogatók is érkeztek. Anya csodálkozva nézett rám, és mielőtt megkérdezte volna, én már tudtam kik fognak belépni az ajtón: John, Elisa, Simon és Viktor.

„Hol a buli? – kérdezték, nagyapa pedig nehezen elmosolyodott. A négy jó barátnak engedélyt adtak az otthon elhagyására azért, hogy meglátogathassák nagyapát. John sütitet készített, Simon énekelt és gitározott, Elisa elhozta két unokáját, Anne-t és Joyce-t, míg Viktor leült az ágy szélére és szorosán fogta barátja kezét.

Eltelt egy nap, nagyapa állapota JELENTŐSEN JAVULT!! Eltelt két- három hét, és nagyapa újból elkezdett járni. Mindemellett újra evett és képes volt egyedül elmenni a WC-re. Az orvosok azt mondták, nagyapa felépülése maga a csoda. Én, azonban tudtam, hogy mi a valódi oka ennek a bámulatos gyógyulásnak. Nagyapa barátai gyógyították meg őt. Hogyan voltak erre képesek? Nagyapa mondása rá a válasz: amikor egy beteg embert meglátogatsz, étellel ajándékozod meg.” (interneten, szerző nélkül)

Ó, Ó, Ó Nagymami, drága Nagymami...!

Gyakran mondják, hogy a nagyszülők szeretete a legcsodálatosabb mindközül. Határtalan, feltétel nélküli és megtörhetetlen. A gyereknevelés szülőkre nehezedő nyomása nélkül, a nagyszülők és az unokák között gyakran alakul ki egy nagyon erős és bensőséges kötődés.

Az amerikai Brigham Young Egyetemen készült tanulmány azt vizsgálja, hogy milyen szerepet töltenek be a nagyszülők a gyermekek fejlődésében, megerősítette, amit már minden nagyszülő tud (vagy legalábbis remél), nevezetesen, hogy a nagyszülők jelentik a kulcsot az unokák boldogságához.

- Azt akartuk tudni, hogy a nagyszülők mennyire fontosak a gyerekeknek, ezért számos olyan kérdést tettünk fel, amely a nagyszülőkhöz való érzelmi közelségre vonatkozik - mondta a tanulmány szerzője, Jeremy Yorgason adjunktus, a School of Family Life-ban.

408 ötödikes, 10-11 éves gyermeket kérdeztek a nagyszüleikkel való kapcsolatukról, beleértve azt, hogy a fontos döntéseknél kapnak-e tanácsot vagy képesek-e a problémát megvitatni a nagyszüleikkel. A válaszokat összegezve és kiértékelve a következő eredményre jutottak:

A nagyszülők és az unokák közötti érzelmi kapcsolat jelentősen befolyásolja a gyermekek tanulmányi, pszichológiai és szociális fejlődését. Amikor a nagyszülők is részt vesznek az unokáik életében, akkor a gyerekek nem csak szociálisan, hanem az iskolában is elkötelezettebbé válnak. A kutatók azt is megállapították, hogy a gyerekeknél nagyobb valószínűséggel alakulnak ki a szociális fejlődéshez elengedhetetlen készségek, mint a gondoskodás, az együttérzés és kedvesség még azon emberek felé is, akik nem állnak érzelmileg olyan közel hozzájuk.

- A nagyszülőség kérdése túlmutat a szülőségen - mondta az adjunktus, Az, hogy a gyerekek a szüleiken kívül más felnőttekkel is kapcsolatot tartanak, képessé teszi őket arra, hogy jobban befogadják a külvilágot.

Az erős nagyszülő-unoka kapcsolat nem függ a jövedelemtől, és attól sem, hogy egy vagy két szülővel él a gyermek egy háztartásban. Sőt, általában azokkal a nagyszülőkkel még erősebb a kötelék, akik nem együtt élnek az unokáikkal.

Ahogy a tanulmány is megállapítja, ennek oka az lehet, hogy a nem unokájával élő nagyszülő kevésbé vonódik be a gyereknevelésbe, és korlátozó-negatív fegyelmezés helyett megengedőbbek és inkább unokáik pozitív tulajdonságaira fókuszálnak - ami különösen fontos a korai kamaszkorban, amikor a szülő-gyermek konfliktus fokozódik.

Összességében a tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy azok a gyerekek, akik közel állnak a nagyszülőkhöz, több önbizalommal rendelkeznek, mivel nem csak a szüleik, hanem a nagyszülők részéről is érzelmi biztonságban vannak. Az ilyen érzelmi közelség hosszú távon is pozitívan hat a gyermek életére, hiszen megtanulják nem csak azt, hogy milyen adni és kapni, de azt is, milyen jó érzés gondoskodni egy másik személyről.

És mi az üzenete a tanulmánynak? Egy közeli nagyszülő-unoka kapcsolatnak rengeteg pozitív hozadéka van mindkét generáció számára, és a nagyszülő igenis jobba tudja tenni az unokák életét. Szóval továbbra is folyamatosan szeresd az unokáidat, mert amit csinálsz, az jó dolog!

Meg(nem?)történt esetek

Két diák, a hétfői vizsgája előtt, a Balatonra utazott szórakozni. Mivel nagyon is kellemesen töltötték a hétvégét, és szinte semmit nem tanultak a vizsgájukra - valamit tenniük kellett.

Felhívták a professzort, hogy sajnos nem tudnak időben odaérni a vizsgára, mert defektes lett az autójuk kereke. Másik időpontot kértek. A professzor rendes volt, és két nappal későbbre kijelölt egy vizsgaidőpontot.

A két diák megjelent a vizsgán, immáron a tudás birtokában. A professzor két külön terembe ültette őket, majd átadta a vizsgalapokat. Két kérdés volt a vizsgalapon: Az első, a félévi anyagból feltett könnyű kérdés (10 pont).

A második, egyszerűen ennyi: "*Melyik kerék?*" (90 pont).

Amikor a NASA elkezdett asztronautákat küldeni az űrbe, hamarosan rájöttek, hogy a golyóstoll nem működik gravitáció nélkül. Hogy megküzdjenek ezzel a súlyos problémával, a NASA-kutatók kifejlesztettek egy olyan tollat ami ír gravitáció nélkül, fejjel lefelé, víz alatt, és majdnem minden felületen, mint pl. üvegen, valamint fagypontra és 300°C között bármilyen hőmérsékleten. Mindez egy évtizedbe és 12 milliárd dollárba került... Az oroszok ceruzát használtak!

Bokrétás András: A padlás

„Akik nem emlékeznek a múltra, arra ítéltetnek, hogy újra átéljék azt.

(Santayana)

Azt sem tudom, hogy kerültem ide. Van már hetven éve is, hogy utoljára itt jártam. Most állok a ház előtt, amelyhez ezernyi emlék köt és faggatom magam: álmaim vagy gyermekkorom el nem múló édessége csalogatott ide. Mert itt ezenkívül semmi dolgom.

Bátortalanul lépek a kerítéshez. Az udvar, mint régen. Az ampleopszisz zöldje szétrobbantja a hivalkodóan kék ég derűt és nyugalmát sugárzó monotonitását. Az a virágágyás ott, az udvar közepén ontja a mézillatú szegfűket, a tavasszal elnyílt ibolyabokrok fáradt levelei odasimulnak a kerítéshez. Minden a régi! Csak a kukacvirágok karneválja szegényesebb, mint amilyen akkor volt, amikor utoljára itt jártam.

Csend van. Nem alszik a falu, magától hallgat. Itt nem dübörögnek lóerők, mostanában a postáskocsi az egyetlen köldökzsinór, amelyen keresztül idesurran a világ egyre gyorsuló lüktetése.

Azelőtt, akkoriban, Fülöp Laci bácsi volt az egyetlen zajforrás. Vagyis hogy egymaga inkább kettőnek is volt mondható. Egyszer délelőtt, amikor kisdobbal a nyakában, sarkonként meg-megállva kihirdette azt, amit a falunak illik tudni, hogy rendben menjenek a dolgok. Mert egyébként nem volt szükség hírverésre. Örzse néni és Kuka Janka mindent elmesélt mindenkiről, így alig volt, nem is igen lehetett titok a faluban. Fülöp Laci második zajforrásként késő délután szolgálta a falut. Amikor a Weber-kocsmából a hatodik nagyfröccs után hazafelé menet végigdalolta a főutcát.

Én meg csak állok és várom a csodát. Hogy Ilonka néni kilép a földes konyhából, kezét az övébe gyömöszölte konyharuhába törölgetve és megkérdi: eszek-e mákos gubát, és ha igen, gyorsan menjek be, mert kihülve már nem olyan ínycsiklandó.

És várom Jutkát, hogy megjelenjen mögötte, szelíd mosolyával szótlánul csalogasson. Hogy jót játsszunk az egerektől hemzsegő góréban, vagy az istálló feletti padláson, szénába hemperegve, mindaddig, míg Ilonka néni hús aludttejtel meg nem jelenik az ajtóban, kezében két szelet friss kenyérral, hogy meguzsonnáztasson bennünket.

Jutka a leendő feleségem. Ezt mindennap megígérem neki, s ha megvárjuk, amíg a jog is lehetőséget ad arra hogy megüljük nászunkat, hogy felnőtt-korúként magunk dönthessünk jövőnkről, életünkről, már alig kell várnunk tizenöt évet! Jutka elhiszi, számon is tartja ígéretemet, mert öklömnyi baba-sparheltjén főz nekem mindenféle jót, elmegy a boltba (én vagyok a boltos!), bevásárol, tyúkot kopaszt, süt-főz, hogy lássam, milyen jó asszonyt választottam magamnak.

Jutkával legjobbat azonban a padláson szoktunk játszani. Ahol mindketten félünk kicsit és ahová egyedül egyikünk sem mer felmenni.

A mosókamra gőzétől foszladozó létra (vagy inkább lépcső?) vezetett fel a sötétben tátongó padlásfeljáróba. Jutkával is csak nyáron, vakító napsütésben

mertünk felmenni. A repedt cserepeken beszivárgó és az egyetlen, piciny ablakon bezuhanó fény sem volt elég ahhoz, hogy a padlás zugaiba is belássunk és eloszlassa gyermeki félelmeinket.

A padlás közepén állt a mángorló-asztal. Két hatalmas kő feküdt a faládjában, alatta két henger, amelyre a szárított ruhákat tekerte fel Bözsi, ha vasalnia kellett. A faláda mindkét végén fényesre kopott fogantyúk kapaszkodtak az asztalba. Ha beléjük csimpaszkodtunk, az asztal csendesen megmozdult. Marrant egyet, mire ijedten hátrahőköltünk és meredten néztünk egymásra. Szinte moccanni sem mertünk.

A távoli sarokban diószőnyeg száradt, várta, hogy jóféle kalácsba hívják, vagy mézzel keverve téli édességként kellethesse magát. A kifeszített szárítókötelek között enyhén fújdogált a szellő. Olyan szelíden, hogy tán még a gyertya lángja sem rebbent volna belé. A vékonyka kötelek mégis zenéltek. Furcsa, zümmögő hangot hallattak, s ha a szellőnek arra volt kedve, hogy széllé avanszáljon, úgy daloltak, zúgtak-búgtak, mint Máté tanító úr keze alatt az orgona a vasárnapi szagos miséken.

Volt a padlásnak egy rejtett zuga, ahol a mindenféle, már semmirekellő kacatokat őrizték. Jutkával csak úgy mertünk odasompolyogni, hogy egymás kezét szorítottuk. Misi bácsi katonaládájában voltak a kincsek. Károly-kereszt, ezt még az öreg Józsi bácsi hozta, Isonzónál érdemelte ki. Kezét-vesztett kócbaba, tán csak nem Ilonka néni gyermekjátéka volt? Egy dobozban gyöngyök, mellette megszürkült gyertyacsonk. Pedig egykor színes lehetett. A rátelepedett por mögül szégyenlősen villant ki egy piciny piros foltocska. Lehet, hogy egy valaha volt karácsonyfa ékességét kellett volna látnunk benne. És agyonlapozott, egérrágta könyvek. A gusztávművei uraság címerével ellátott kemény fedelű cselédkönyv, benne Feri bácsi megbarnult fényképével. Csak azért volt felismerhető, mert Ilonka néniék ágya fölött is függött egy régi fénykép, Feri bácsi és Rózsi néni esküvői képe, s az a kép erősen formázott erre a cselédkönyvire.

Még mindig csak állok és álmodozom. A csend körülölel, a hőség is rám támaszkodik. Nézem az árokpártot, sehol egy darabka papsajt, pedig bokorszámra nőtt itt és mindenütt az árokpártokon.

Fáradtan belekapaszkodom a kerítésbe. Az államat a kezemre fektetem és nézek a semmibe. A mindent látom mégis.

Nyílik a konyhaajtó, fiatal asszonyka áll meg az ámbituson. Bizalmatlanul nézeget, majd mert nem mozdulok, közelebb jön és kérdi: keresek-e valakit? Hogy mondjam el neki, hogy mit, kit is? Tán habarodottnak nézne.

Neeeem! – mondom mesterséges unottsággal-, csak nagyon régen itt laktak ismerőseim.

Jaaa!- mondja az asszony és sarkon fordul.

Én is. Beszállok a kocsiba, kifelé megyek a faluból. Nézem a visszapillantó tükröt, abban sem látok annyit, amennyit szeretnék, amennyiért megmagyarázhatatlanul idejöttem.

Aranyosi Ervin: Találkozás

Fent élek a lombok között,
néha mégis lejövök.
Előfordul, hogy a földön
néhány diót feltörök.
Így láttalak téged is meg,
– kedves arcod rám ragyog.
Remélem, hogy kitaláltad,
hogy a mókus én vagyok.

Fazekas Anna: A mókus

A diófán hervadtak a lombok;
a nyár utója volt.
a magasban gyorsan mozgott
egy fürge barna folt.

Alig lehetett észrevenni
a rőt levelek között:
diót akart egy mókus csenni,
és ágról ágra szökött.

- Adj egyet – szóltam,
hanem a vásott
kismókus nem felelt.
Egy lyukas diót
a fejemhez vágott,
és menten elszelelt.

Majtényi Erik: Mókus

Mókus úrfi
a télre készül,
odút szemel ki
menedékül.

Mogyorót, diót
hord halomra,
telik, telik
a téli kamra.

Maholnap
szél fúj, havazik,
majd csak
kihúzza tavaszig.

VICCOLDAL

A tudás olyan, mint a körömlakk. Az alkohol lemossa!

****

Orvosi vizsgálat során megkérdezik: - Dohányzik?

- Nem, köszönöm, én inkább innék valamit – hangzik a válasz.

****

Bemegy a csontváz az orvoshoz. Mikor meglátja a doki, felháborodva szól hozzá: - Hát ilyenkor kell jönni?!

****

Az öregasszony elkíséri orvoshoz az öregembert, mert az rosszul hall. A vizsgálat végén azt mondja az orvos:

- Uram, szükség lesz széklet- és vizeletmintára.

Az öreg odafordul az asszonyhoz:

- Mit mond?

- Azt, hogy add oda a gatyádat!

****

- Hogy van a feleséged?

- Beteg.

- És veszélyes?

- Ilyenkor nem, csak ha egészséges.

****

- Tudsz nekem valami értelmes magyarázatot adni arra, hogy miért hajnali ötkor jöttél haza? - vonja kérdőre lábujjhegyen lopakodó férjét a felesége.

- Igen. A kocsmáros már le akart feküdni.

****

A fiatalember háztűznézőbe megy, hogy kedvese apjával beszéljen:

- Uram, szeretném feleségül venni az Ön lányát!

- A feleségemmel már beszélt?

- Igen, de ha lehet, én mégis a lányánál maradnék!

****

A gyerek kérdezi az apjától:

- Apu! Én kitől örököltem az eszem?

- Biztosan anyádtól, fiam, mert az enyém még megvan!

****

Az iskolában a tanító néni így szól Pistikéhez:

- Pistike, ha anyukádnak van három almája és hétfelé kell osztania, mit csinál?

- Kompótot!

A jósnő a kristálygömböt nézegetve azt mondja a kuncsaftnak:

- Látom, hogy két gyereke van.
- Azt maga csak hiszi. Összetörheti a gömbjét, mert nekem három gyerekem van!
- Azt maga csak hiszi, uram.

****

Nagyapja ölében üldögél egy kislány, és az öreg ráncait nézegeti:

- Mik ezek az arcodon, nagyapa?
- Ráncok.
- És ezeket Isten adta neked?
- Igen, engem még nagyon régen teremtett.

A kislány végigsimítja a saját arcát:

- És engem is Isten teremtett?
- Igen, de téged még nem olyan rég.
- Akkor ezek szerint Isten most már sokkal ügyesebb, nem?

****

A kislány nézegeti az édesanyja krémjeit a fürdőszobában:

- Ez mire jó? - kérdezi.
- Hogy szép fényes legyen a hajam.
- Hát ez mire való?
- Hogy szebb legyek.
- Akkor ezt kidobhatod, mert semmit sem használ!

****

Az agglegényt mindenki győzködi, hogy nősüljön már meg. Az egyik barátja így szól hozzá:

- Nem értem, miért nem nősültél még meg. A szerelem a fény az ember életében.

Az agglegény ránéz, és csöndesen megjegyzi:

- A házasság pedig a számla a fényért...

****

Egy házaspár elmegy egy csodakúthoz. Először a férj hajol be a kútba, és elsuttogja a kívánságát. Aztán az asszony következik, de túl mélyen hajol le és beleesik a kútba. Erre a férj felkiált: - Nahát, ez működik!

****

Az irodalmi folyóirat szerkesztője nézegeti a kéziratot, és megkérdi a szerzőt:

- Miért Bumeráng a címe?
- Mert eddig minden szerkesztőségtől visszajött hozzám.